

Förslag till svensk ståndpunkt gällande mål för energi-effektivisering till 2030 inom ramen för förhandlingar om revidering av Energieffektiviseringsdirektivet

1. Bakgrund och förhandlingsläge

Europeiska rådet (ER) beslutade i oktober 2014 att EU ska ha ett vägledande mål om minst 27 % energieffektivisering till 2030 och att målet ska ses över senast 2020, med möjlighet att höja målet till 30 %.

I november 2016 presenterade kommissionen ett förslag till revidering av Energieffektiviseringsdirektivet (EED). Detta som del i ett större lagstiftningspaket – Ren energi för alla européer. Kommissionen föreslog bland annat att EU:s mål för energieffektivisering till 2030 görs bindande på EU-nivå och höjs från 27 % till 30 %.

Ministerrådet (TTE) antog den 26 juni 2017 en allmän riktlinje om revidering av EED som innebär att EU:s mål för energieffektivisering till 2030 ska vara 30 %. Sverige drev att målet skulle vara 30% och bindande på EU-nivå. Den slutliga kompromissen anger inte explicit om målet ska vara vägledande eller bindande. I samband med att en allmän riktlinje antogs gjorde Tyskland, Frankrike, Sverige, Luxemburg, Danmark, Irland och Portugal ett gemensamt uttalande om att i den fortsatta förhandlingen vara redo att öka ambitionen i direktivet, inte minst genom ett starkare EU-mål.

Europaparlamentet antog den 17 januari 2018 sin rapport för revidering av EED. Parlamentet föreslår bland annat att EU:s mål för energieffektivisering till 2030 ska vara 35 %, och att målet görs bindande på EU-nivå.

Europaparlamentet föreslår även att medlemsstaterna ska anta nationella vägledande mål för energieffektivisering till 2030. Innebörden av detta är inte att EU:s mål bör fördelas, utan att medlemsstaternas mål sammantaget ska motsvara EU:s mål. Rådet har inte antagit någon ståndpunkt avseende nationella mål.

Förhandlingarna mellan rådet och parlamentet beräknas starta i februari 2018. Det innevarande Bulgariska ordförandeskapet har som ambition att komma så långt som möjligt och hoppas kunna avsluta förhandlingarna under sitt ordförandeskap. Inför förhandlingarna kommer rådet att behöva ta ställning till parlamentets ståndpunkt om målnivå och målstruktur. Med anledning av detta behöver Sveriges sedan tidigare antagna ståndpunkt rörande revidering av EED kompletteras.

2. Analys

Regeringens utgångspunkt inför förhandlingar om ny och ändrad lagstiftning inom ramen för hela Ren-energipaketet var insikten att alla parter måste höja ambitionerna för att målen från Parisavtalet ska kunna nås. För att EU ska kunna fortsätta ha en ledande roll i det globala klimatarbetet behöver Parisavtalet beaktas fullt ut inom EU. Rådets allmänna riktlinje om EED är i linje med det av ER med enhällighet beslutade 2030-ramverket från oktober 2014, men är inte tillräckligt för att målen från Parisavtalet ska kunna nås. De fortsatta förhandlingarna bör således leda till att EU:s mål för energieffektivisering skärps. En förutsättning för detta är att det finns tillräckligt stöd från andra medlemsstater att gå utöver ER-slutsatserna från 2014.

Målet kan skärpas på olika sätt. Dels genom att målet görs bindande på EU-nivå, dels genom att målnivån höjs. Ett bindande mål anses enligt kommissionen och finansmarknaden ge investerare större säkerhet och bidrar till lägre finansiella kostnader, varför det blir billigare att nå målet jämfört med om det är icke-bindande. Ett bindande mål på 30 % skulle således kunna vara mer fördelaktigt än ett icke-bindande mål på till exempel 33 % eller 35 %. Det finns även vissa kopplingar till förslaget om styrningsförfordning (*Eng.* governance) som anger hur målen ska följas upp och hur robust det regelverket är.

Enligt det nu gällande EED är medlemsstaterna ålagda att ha vägledande nationella mål för energieffektivisering till 2020. Europaparlamentets förslag om vägledande nationella mål även till 2030 ger en tydlig politisk signal om

vikten av energieffektivisering. Det stärker och utgör ett bra komplement till uppföljningen av de nationella bidrag och milstolpar som Energiunionens styrningsförordning reglerar. Energikommissionen har föreslagit ett svenskt mål om 50 % minskad energiintensitet mellan 2005 och 2030. Detta mål väntas behandlas av riksdagen under våren 2018 inom ramen för den energipolitiska inriktningsproposition som regeringen avser att presentera. Om riksdagen beslutar om ett sådant mål kommer Sverige att uppfylla kravet.

Det föreslagna EU-målet och det av Energikommissionen föreslagna målet är formulerade på olika sätt. Ett EU-mål om 35 % energieffektivisering till 2030, uttryckt som 35 % minskad energianvändning jämfört med så kallad 'business-as-usual'-prognos för 2030, motsvarar enligt EU-kommissionens konsekvensanalys en minskning av energiintensiteten i EU med 46 % från 2005 till 2030. Ett EU-mål om 40 % energieffektivisering motsvarar en minskning av energiintensiteten i EU med 49 %. I båda fallen är Energikommissionens förslag till svenskt mål för energieffektivisering till 2030 mer ambitiöst än EU-målet. EU-målet skulle inte bördefördelas mellan medlemsstaterna utan alla skulle jämföras mot samma nivå.

Europaparlamentets förslag till uppföljning av EU:s energieffektiviseringsmål genom styrningsramverket (governance) är otydligt ifråga om huruvida ett eventuellt gap för att EU-målet ska nås ska täckas kollektivt av alla medlemsstater, eller bara av de medlemsstater som inte når sina nationella mål. Sveriges bidrag till uppfyllelse av ett bindande EU-mål på upp till 35 % energieffektivisering bör vara tillräckligt om det av Energikommissionen föreslagna målet antas av riksdagen. Ju lägre målnivå EU antar, desto mindre blir risken att Sverige behöver vidta åtgärder utöver vad det svenska målet kräver.

3. Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar Europaparlamentets förslag om ett bindande EU-mål för energieffektivisering till 2030 om 35 %.

Regeringen ska tillsammans med likasinnade medlemsstater verka för att EU:s mål för energieffektivisering stärks jämfört med rådets allmänna inriktning. I valet mellan högre målnivå och målets karaktär är det viktigare att målet blir bindande på EU-nivå, än att målnivån höjs.

Förutsatt att det inte är en fråga om bördefördelning så stödjer regeringen även Europaparlamentets förslag att medlemsstaterna åläggs att anta vägledande nationella mål till 2030.